

Степан Василенко*

Lviv, Ukraine

Степан Гнатюк**

Lviv, Ukraine

Відео та фотофіксація адміністративних правопорушень громадянами

Відео та фотофіксація адміністративних правопорушень громадянами

Анотація: Запорукою результативності та перспективою розвитку демократичних перетворень у нашій державі є належне правове регулювання і функціонування інституту участі громадян у правоохоронній діяльності. Залучення громадськості до виконання правоохоронних функцій – це важлива форма реалізації громадянами конституційного права на участь в управлінні справами суспільства та держави.

У цій статті порушено питання, яке в основному стосується покращення оперативності та об'єктивності реагування Національною поліцією на правопорушення, а також згодом на суттєве зменшення правопорушень, вдосконалення захисту публічного правопорядку, проведення превентивної діяльності із залученням громадян за допомогою спеціально розробленого додатку для смартфонів, який матиме змогу фіксувати правопорушення за допомогою фото або відео та вказувати місце потенційного вчинення правопорушення, а також надавати до нього опис і пояснення та подавати

електронну заяву з електронним цифровим підписом, разом із нею відсилати зафіксовану та зібрану інформацію до відповідного органу Національної поліції України для реагування.

Застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки для фіксування правопорушень були предметом уваги таких науковців, як П.П. Артеменко, О.В. Джафарова, Т.П. Мінка, Б.В. Жуков та інші. Проте видається доцільним зауважити, що водночас інформації з відповідної проблематики в науковому дискурсі дуже мало, вона недостатньо досліджувана, що своєю чергою зумовлює актуальність для поглибленого її вивчення.

Метою статті є дослідження чинного законодавства України щодо відео- та фотофіксації правопорушень, а також формулювання пропозиції щодо делегування превентивних поліцейських заходів громадянам, а саме застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, тобто смартфонів, камер зовнішнього відеоспостереження, автомобільних відеореє-

* Степан Василенко [Stepan Vasylenko] – аспірант кафедри адміністративного права та адміністративного процесу факультету №3 ІПФПНП ЛьвДУВС; Інспектор роти тактико-оперативного реагування управління патрульної поліції у Львівській області департаменту патрульної поліції; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5529-3694>; e-mail: vasylenkoso@gmail.com.

** Степан Гнатюк [Stepan Hnatiuk] – доцент кафедри адміністративного права та адміністративного процесу, декан факультету №3 ІПФПНП ЛьвДУВС, кандидат юридичних наук; ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9203-1511>.

страторів тощо з метою залучення громадян до захисту правопорядку та запобігання правопорушенням.

Проаналізовано поняття правоохоронного органу, адміністративного правопорушення та превенції. Розглянуто та охарактеризовано повноваження Національної поліції у сфері превентивної діяльності, зокрема застосування технічних приладів і технічних засобів, що мають функції кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.

Проведено аналіз Конституції України, законів і наукових публікацій у періодичних виданнях та в інтернеті з висвітленням проблемних питань, які пов'язані з фіксацією за допомогою технічних приладів і технічних засобів, що мають функції кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису правопорушень.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, правоохоронні органи, функції правоохоронних органів, охорона громадського порядку, превенція, забезпечення громадської безпеки, докази, відео- й фотофіксація правопорушень, Національна поліція України, громадяни.

Video and Photo Recording of Administrative Offenses by Citizens

Abstract: The mortgage of effectiveness and prospect of development of democratic transformations to our state is the proper legal adjusting and functioning of institute of participation of public in law-enforcement activity. Bringing in of public to implementation of law-enforcement functions it is an important form of realization of constitutional right citizens on participating in the administrative department of society and state.

In this article the affected question that mainly touches the improvement of operationability and objectivity of reacting the National police on offence, and also in future on substantial reduction of offences, perfection of defence of public law and order, realization of preventive activity with bringing in of citizens by means of specially worked out to addition for смартфонів that will have the opportunity to fix offence by means of photo or video and specify the place of potential feasance of offence, and also give to him description and explanation and to hand in an electronic

Вступ

Відповідно до статті 9 КУпАП адміністративним правопорушенням визнають протиправну, винну (умисну або необережну) дію чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений по-

application with electronic digital signature, together with her send fixed and collected information to corresponding organ national police Ukraine for reacting.

Study of range of problems. Application of technical devices and technical equipments, that have functions of filming, videotape recording, or facilities of фото- and filming, for jiggling of offences were the article of attention of such scientists, as P.P. Artemenko, O.V. Jafarova, T.P. Minka, B.V. Zhukov, et al. However seems expedient to notice that at the same time information from the corresponding range of problems is practically absent and investigated not enough, that in turn predetermines actuality for more deepening research of this select subjects.

The purpose of the article is to study and characterize the current legislation of Ukraine regarding video and photo recording of offenses. Providing a proposal on the delegation of preventive police measures to citizens, namely the use of technical devices and technical means that have the functions of filming, video recording, or means of photo and film recording, namely: smartphones, outdoor video surveillance cameras, car video recorders, etc., with the aim of attracting citizens to the protection of law and order and crime prevention.

The concepts of law enforcement agency, administrative offense (misdemeanor) and prevention are analyzed. The powers of the National Police in the field of preventive activities are considered and characterized, in particular, the use of technical devices and technical means that have the functions of filming, video recording, or means of photo and film filming, video recording.

The analysis of Constitution of Ukraine, laws and scientific publications of represented is conducted in magazines and in a network the internet, with illumination of problem questions, that is related to fixing by means of technical devices and technical equipments, that have functions of filming, videotape recording, or facilities of фото- and filming, videotape recording of offences.

Keywords: administrative responsibility, law enforcement agencies, functions of law enforcement agencies, protection of public order, prevention, ensuring public safety, evidence, video and photo recording of offenses, National Police of Ukraine, citizens.

рядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Забезпечення захисту та охорону громадського порядку, забезпечення громадської безпеки та власності, а також профілактику правопорушень здійснюють правоохоронні органи, до яких належать згідно із законом України "Про державний

захист працівників суду та правоохоронних органів” (ст. 2) такі:

- органи прокуратури;
- органи внутрішніх справ;
- органи служби безпеки;
- органи військової служби правопорядку у Збройних силах України;
- митні органи;
- органи охорони державного кордону;
- органи й установи виконання покарань;
- органи державної податкової служби;
- органи державної контрольно-ревізійної служби;
- органи рибоохорони;
- органи державної лісової охорони;
- інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції (Відомості Верховної Ради України, 1994).

Отже, під правоохоронним органом розуміють державну установу, яка діє в системі органів влади та виконує на основі закону державні функції (організаційно-розпорядчі, владні, контрольні тощо) в різних сферах внутрішньої та зовнішньої функції держави.

Законодавство України про Національну поліцію

Згідно з законом України про Національну поліцію, а саме п. 9 ч. 1 ст. 31 поліція може як превентивні заходи застосовувати технічні прилади і технічні засоби, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засоби фото- і кінозйомки, відеозапису. А ч. 1 ст. 40 Закону України про Національну поліцію проголошує, що поліція для забезпечення публічної безпеки та порядку може закріплювати на однострої, у/на службових транспортних засобах, у тому числі без кольорографічних схем, розпізнавальних знаків та написів, монтувати/розміщувати на зовнішньому периметрі доріг і будівель фото- і відеотехніку, зокрема й техніку, що працює в автоматичному режимі, технічні засоби з виявлення та/або фіксації правопорушень, радіаційних, хімічних, біологічних та ядерних загроз, а також використовувати інформацію, отриману з фото- і відеотехніки, що перебуває в чужому володінні, з такою метою:

- 1) запобігання правопорушенню, виявлення або фіксування правопорушення, охорони та захисту публічної безпеки, особистої безпеки осіб і власності від протиправних посягань;
- 2) забезпечення дотримання правил дорожнього руху (Офіційний вісник України, 2015).

Термін та порядок зберігання матеріалів фото- і кінозйомки, відеозапису встановлює Міністерство внутрішніх справ України наказом від 18.12.2018 р. № 1026 (Наказ МВС України, 2018).

Виходячи із вищевказаного, констатуємо: поліція може використовувати інформацію, отриману з фото- і відеотехніки, що перебуває в чужому володінні, з метою запобігати правопорушенню, виявляти або фіксувати правопорушення, охороняти та захищати публічну безпеку, особисту безпеку осіб і власності від протиправних посягань та забезпечувати дотримання правил дорожнього руху.

З 1 червня 2020 року Міністерство внутрішніх справ України ввело систему фіксації правил дорожнього руху за допомогою спеціальної автоматизованої системи виявлення (шляхом відео- та фотофіксації). Поки що вона фіксує лише перевищення швидкості. Надалі такій фіксації підлягатимуть такі види діяльності:

- порушення встановленої для транспортних засобів заборони рухатися тротуарами чи пішохідними доріжками;
- порушення встановленої для транспортних засобів заборони виїзду на смугу зустрічного руху;
- порушення правил руху і зупинки на смузі для маршрутних транспортних засобів;
- проїзд на заборонний сигнал світлофора;
- порушення правил руху через залізничний переїзд.

На наш погляд, видається доцільним широке використання досягнень науково-технічного прогресу, зокрема технічних приладів і технічних засобів, що мають функції автоматичної фото- і кінозйомки, відеозапису, оскільки покази технічних приладів є прямою доказовою базою та засобом неупередженого притягнення правопорушників до відповідальності.

На сьогодні доволі складно уявити сучасну людину, яка б у повсякденному житті не користувалась смартфоном. А тепер уявімо, що будь-

яка людина, яка має в користуванні смартфон із функцією фото- і відеофіксації, зможе безперешкодно приєднатися до правоохоронних органів, виконавши одну з їхніх функцій – виявлення або фіксування правопорушення, що своєю чергою дасть можливість внести власну лепту в запобігання правопорушенням, реагування на них чи їх припинення, у забезпечення громадського порядку і дотримання правил дорожнього руху, а також у сприяння поліцейським у проведенні превентивної діяльності та притягнення правопорушників до відповідальності.

У сучасному світі дуже швидкий ритм життя та суттєва перенасиченість міст транспортом, що дуже часто призводить до заторів на дорогах, які не дають можливості поліції швидко прибути на місце виклику і зібрати докази правопорушення та, відповідно, притягнути правопорушника до відповідальності. Тим самим з'являються сприятливі умови правопорушникам для уникнення відповідальності. Наприклад, порушення правил дорожнього руху – паркування у забороненому місці або порушення правил обгону. Особа може швидко покинути місце вчинення правопорушення до приїзду поліції та, відповідно, легко уникнути відповідальності. З цього випливає, що принцип невідворотності покарання за скоєне правопорушення втрачає свій сенс (Василенко, 2020).

Отож нині виникає потреба в оперативному та об'єктивному реагуванні на правопорушення з метою зменшення латентності адміністративних правопорушень. Вирішення цієї проблеми визначає потребу вжиття заходів для удосконалення захисту правопорядку. Ми розглянемо одну з можливостей для кращого захисту правопорядку та ефективної боротьби з правопорушниками – залучення громадян до фіксації правопорушень.

В інтернеті можна натрапити на численні дописи з інформацією у вигляді фото і відео з різноманітними правопорушеннями і у сфері громадського порядку, і щодо дотримання правил дорожнього руху. Існує велика кількість блогерів, які фіксують на відео та фото правопорушення за допомогою смартфона чи автомобільного відеореєстратора, а згодом, змонтувавши та зробивши відповідний допис, розміщують в інтернеті для загального огляду в мережі. То чому ж не вико-

ристати цю інформацію для притягнення правопорушників до відповідальності в тому випадку, коли на відео чи фото наявні чіткі дані про вчинене правопорушення, суб'єкта його вчинення, місце вчинення, а також про транспортний засіб з державними номерними знаками. Адже це дасть можливість використати кожний смартфон, а також камери зовнішнього відеоспостереження та автомобільні відеореєстратори як фактори фіксації правопорушення.

Конституція України

Виходячи зі ст. 34 Конституції України, кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати та поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір (Верховна Рада України, 1996). Фіксування відео чи фото на смартфон, автомобільний відеореєстратор або на камеру зовнішнього відеоспостереження – це є і збирання інформації.

У ст. 32 Конституції України зазначено, що не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (Верховна Рада України, 1996). Також у ч. 2 ст. 11 Закону України «Про інформацію» підтверджено, що не допускаються збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини (Верховна Рада України, 1992).

Проте варто замислитися над тим, які ж випадки стосуються інтересів права людини. Щоби відповісти на це питання, нам потрібно звернутися до Конституції України, а саме до ст. 27, в якій вказано, що кожен має право захищати своє життя і здоров'я, життя і здоров'я інших людей від протиправних посягань (Верховна Рада України, 1996). Отже, приміром, коли водій, порушуючи правила дорожнього руху, здійснює обгін в недозволеному місці (на мості або шляхопроводі), створюючи тим самим загрозу виникнення дорожньо-транспортної пригоди та піддаючи ризику власне життя

й здоров'я та інших учасників дорожнього руху, він прямо зазіхає на права людини.

Отже, можемо зробити висновок, що фіксування смартфоном, камерами зовнішнього відеоспостереження та автомобільним відеореєстратором протиправних вчинків громадян не підпадає під обмеження щодо збирання інформації, про які йшлося вище, оскільки це реалізація права особи на власний захист, яка жодним чином не порушує конституційних прав людини і є допустимою.

Враховуючи вищенаведене, наголосимо, що Конституцією України та законами України фіксування на смартфон, камери зовнішнього відеоспостереження, автомобільний відеореєстратор протиправних дій посадових осіб органів державної влади або місцевого самоврядування, службових осіб правоохоронних органів та фізичних осіб допускаються без їхнього дозволу за умови, що таке фіксування спрямовано на захист прав і свобод громадян, власності, конституційного ладу України.

Кодекс України про адміністративні правопорушення

Відповідно до статті 251 КУпАП доказами в справі про адміністративне правопорушення є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність певної особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюють протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яку притягають до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, які використовують для нагляду за виконанням правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами. (Верховна Рада України, 1984).

До автоматичної фото- і відеотехніки належать технічні засоби фото- і кінозйомки, відеозапису,

технічні засоби, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису та працюють в автоматичному режимі, тобто можуть фіксувати правопорушення без участі поліцейського чи будь-якої іншої особи (Мінка, 2017).

Підбиваючи підсумки, констатуємо, що підставою для притягнення правопорушника до відповідальності може бути фото- та відеофіксація правопорушення, а також покази свідків (особа, яка здійснює фіксування правопорушення на свій смартфон, є свідком та може бути заявником). Фото- і відеозапис робить факти очевидними для всіх учасників процесу.

Зрозуміла річ, у громадян має бути стимул фіксувати правопорушення та передавати його в поліцію для відповідної законної реакції. Морально-діловий фактор, виховання людини – це не єдині засоби, що стимулюватимуть такий процес. Для заохочення громадян можна, наприклад, передбачити певний відсоток від суми штрафу за правопорушення, зафіксованого особою, який буде нараховуватися на спеціальний рахунок територіальної громади, де було вчинено правопорушення, та виплачуватиметься як винагорода за допомогу правоохоронним органам у виявленні та фіксуванні правопорушення та передаванні доказів у національну поліцію. Згодом отримані кошти можна використовувати для розвитку безпеки громади, зокрема встановлення освітлення пішохідних переходів, камер відеофіксацій та інше. Громадянам, які надіслали відео- чи фотодокази з поясненням правопорушення однозначно потрібно забезпечити повну анонімність.

Саме для цього доцільно створити відповідний додаток для смартфонів, який дасть можливість фіксувати правопорушення та передавати фото, відео, а також координати місця вчинення правопорушення та державний номерний знак транспортного засобу в національну поліцію для оперативного реагування на правопорушення. Інформація, яку передають у національну поліцію, має містити такі відомості: дату, час і місце вчинення адміністративного правопорушення; транспортний засіб, який зафіксовано в момент вчинення правопорушення (марка, модель, номерний знак); технічний засіб, яким здійснено фото- або відеозапис і т. ін. Також повинно бути коротке пояснення щодо цієї події. Отримавши від громадян через

спеціальний додаток до смартфона відповідно до ст. 251 КУпАП, орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи на підставі доказів, тобто будь-яких фактичних даних, які встановлюються, зокрема, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, а також іншими документами (Верховна Рада України, 1984).

Також у зворотному напрямі поліція зможе надсилати користувачам відповідного додатку або на спеціальних телеграмканалах фото чи фоторобот злочинців або розшукуваних осіб, інформацію про викрадений автомобіль, коли й де його було зафіксовано, в якому напрямі він рухається, створити оперативну карту міста із зазначенням місць із найбільшою кількістю правопорушень та інше.

Роль додатка в суспільстві

В еру стрімкого технічного розвитку гостро постає потреба широко впроваджувати сучасні новітні технічні засоби та належно використовувати інновації, що своєю чергою підвищать ефективність охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки в суспільстві й дасть можливість отримувати об'єктивну й доказову інформацію. Гадаємо, запровадження пропонованого додатку позитивно вплине на зменшення кількості правопорушень, оскільки тепер загроза потенційним правопорушникам не буде виникати лише зі сторони правоохоронних органів, а від будь-кого, хто має смартфон або в автомобілі відеореєстратор. У такому разі на дорогах та в громадських місцях України з'явиться величезна кількість камер і, відповідно, будь-хто зможе спостерігати за кожним для недопущення правопорушень та злочинних посягань. Вищевказаний додаток дасть можливість фіксувати докази та надсилати їх до Національної поліції України.

На нашу думку, такий додаток не має акцентуватись лише на захисті дотримання правил дорожнього руху та громадської безпеки, його також можна застосовувати й щодо кримінальних злочинів. Важливо, щоб він обов'язково надавав дані геолокації, оскільки людина не завжди може

повідомити конкретну адресу події або ж бути нетутешньою та, відповідно, не орієнтуватись на місцевості. Ще додаток має мати можливість вибору мови користування, щоб ним могли користуватися іноземці, які не володіють українською мовою.

Пропонований додаток стане в пригоді й людям з особливими потребами, які мають проблеми з мовленням та слухом, щоб пояснити операторові 102 суть свого звернення в поліцію. Він також дасть можливість повідомити поліцію про неповнолітню особу чи особу, яка має ознаки вираженого психічного розладу і створює реальну небезпеку для навколишніх або для себе, а також особу, яка перебуває в публічному місці та внаслідок сп'яніння втратила здатність самотійно пересуватися чи створює реальну небезпеку для навколишніх або для себе, із фото такої особи для кращого орієнтування наряди поліції, який виїжджає на цю подію, щоб поліція провела щодо таких осіб превентивний поліцейський захід – «поліцейське піклування».

У додатку має бути функція негайного виклику поліції на конкретно визначену адресу із зазначенням події, наприклад ДТП, крадіжка, лежить невідома особа, бійка, домашнє насильство та інше. Має існувати можливість подавати електронну заяву в простій електронній формі з електронним цифровим підписом особи. Також варто встановити відповідальність за свідомо неправдивий виклик поліції з використанням цього додатка.

Узагальнюючи все викладене, можемо стверджувати, що використання досягнень науково-технічного прогресу є пріоритетним для забезпечення належного функціонування інститутів, що гарантують правопорядок та дотримання прав і свобод людини й громадянина та їхній ефективний захист, а запровадження такого додатка та стимулювання населення його використовувати однозначно позитивно вплине на запобігання правопорушенням. Це може бути так званим інформаційним знаком у суспільстві: «Увага здійснюється відеозапис». Така інформація має стримувальний, попереджувальний характер для потенційних порушників (Мінка, 2017). Додаток надаватиме суттєву допомогу в забезпеченні превентивної діяльності та в отриманні від громадян доказової інформації, а також імплементує гро-

мадянам роль правової активності в запобіганні правопорушенням та викритті вже вчинених неправомірних дій.

Міжнародний досвід

Як зазначає кримінолог В.В. Лунєєв, поліція жодної країни не зможе виконати в повному обсязі свої обов'язки без підтримки населення.

Варто зазначити, що одним із напрямів поліційної діяльності в більшості розвинених країн світу є запобігання правопорушенням за допомогою громадян та громадських формувань правоохоронного спрямування. Цей досвід розвинених країн є корисним для вітчизняного законодавства з погляду на потенційність його запровадження в Україні. Якщо взяти до уваги міжнародний досвід на прикладі США та Великої Британії, то однією із форм запобігання правопорушенням є превенція за допомогою свідомих громадян, які безпосередньо зацікавлені в правопорядку та безпеці власного міста.

Як зазначає у своїй монографії М.Г. Колодяжний, у багатьох країнах вважають розумним й моральним повідомити до поліції про правопорушення, що готується або вже вчинене. Влада і суспільство розглядають такі дії як форму турботи громадян про законність, правовий режим у власній державі, місті чи на вулиці проживання. Це доволі поширена практика в США, де доброзичесний інформатор може стати навіть людиною року. Отож на основі вивчення сучасного досвіду залучення громадськості до сфери запобігання злочинності в США проведемо класифікацію форм роботи цього суб'єкта за характером його діяльності:

- 1) патрулювання в громадських місцях;
- 2) участь у програмах профілактичного спрямування;
- 3) надання інформації про вчинені злочини;
- 4) участь у просвітницьких заходах.

Ще одним досить поширеним у США різноманітним програм щодо надання громадянами відомостей до поліції про вчинені злочини є також «Neighborhood Watch» (сусідське спостереження). Таку практику було започатковано в 70-х рр. XX ст., а потім вона швидко поширилася на Кана-

ду, Велику Британію й Королівство Нідерландів. Так, у США близько 20 % родин мешкають у районах, де діють такі проекти, а третина з них самі беруть участь у цих програмах. Найважливішим принципом сусідського спостереження є розширення неформального нагляду та своєчасне інформування до поліції про вчинені правопорушення. Це приводить до збільшення кількості арештів і, як наслідок, скорочення рівня місцевої злочинності, особливо її рецидивної частини. Також названа практика сприяє зменшенню в населення страху перед злочинністю та підвищенню рівня безпеки в районі. Особливістю цього проекту є те, що його учасники не беруть прямої участі в затриманні злочинців, переслідуванні їх. Вони допомагають опосередковано, шляхом, наприклад, сповіщення місцевих органів поліції про підозрілих осіб чи факт розпочатого злочину (Колодяжний, 2017).

Узагальнюючи британський досвід сусідського спостереження, можна виділити такі здобутки цієї програми: активізація зацікавленості місцевих мешканців у вирішенні проблем місцевої громади; налагодження ділових стосунків місцевого населення й поліції; підвищення авторитету правоохоронних органів у державі в цілому тощо. Роль самих учасників сусідського спостереження полягає в постійній зацікавленості подіями, що відбуваються в районі їхнього проживання та проблемами його мешканців; спостереженні за будинками та майном сусідів; створенні враження постійної присутності мешканців, які поїхали у відпустку чи відрядження (забирання газет і пошти, розміщення власного автомобіля на сусідській стоянці, увімкнення світла на дворі у вечірній час); повідомлення до поліції телефоном чи на особистій зустрічі про підозрілих осіб тощо (Колодяжний, 2017).

Підбиваючи підсумки міжнародного досвіду співпраці поліції з громадянами, вважаємо за доцільне звернути увагу на те, що діяльність поліції спрямована на тісну співпрацю з місцевим населенням й налагодження з ним партнерських стосунків, створення відповідних правових основ розширення участі громадян у правоохоронній діяльності в країні.

Висновки

Отже, з метою недопущення правопорушень та підвищення якості й ефективності забезпечення охорони публічного правопорядку необхідною видається реалізація комплексу заходів, спрямованих на вдосконалення системи здійснення профілактичної роботи з протидії адміністративним правопорушенням із залученням громадськості до правоохоронної діяльності.

Пропонуємо розробити спеціальний додаток для фіксації правопорушень та оперативного реагування поліції. Також варто залучати відео з приватних камер зовнішнього відеоспостереження та автомобільних відеореєстраторів, на яких буде зафіксовано правопорушення. Це дасть можливість удосконалити методи фіксування й збирання доказів та розширить поле здійснення превентивної діяльності й реагування на правопорушення, спростить і забезпечить більш ефективну практичну діяльність Національної поліції України щодо притягнення особи до відповідальності за вчинене правопорушення. Також це, безсумнівно, позитивно вплине на тенденцію до зменшення правопорушень та надання можливості громадянам взяти участь у забезпеченні правопорядку. Варто наголосити, що характерною особливістю запропонованого додатка буде те, що він залучатиме широке коло осіб для проведення превентивної діяльності.

На наш погляд, боротьба кожного члена суспільства з правопорушеннями є необхідною умовою для гарантування безпеки суспільства.

Література:

- Закон України “Про Національну поліцію” від 02.07.2015 № 580-VIII // Офіційний вісник України. 2015. № 63. Ст. 33.
- Закон України про державний захист працівників суду і правоохоронних органів (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 11, ст. 50).
- Закон України про інформацію (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 48, ст. 650).
- Кодекс України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст. 1122).

Конституція України : офіційний текст. Київ: КМ, 2013. 96 с.

Наказ МВС України від 18.12.2018 № 1026 Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-19#Text>.

Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / Кол. авт.; кер. авт. кол. д.ю.н., доц. Т.П. Мінка. – Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 480 с.

С.О Василенко. Встановлення особи для притягнення її до адміністративної відповідальності як превентивний поліцейський захід. Юридичний науковий електронний журнал. м. Запоріжжя, 4. 2020 р. ст. 139-141. URL: http://lsej.org.ua/4_2020/34.pdf.

Колодяжний М.Г. Сучасний зарубіжний досвід громадського впливу на злочинність: монографія / М.Г. Колодяжний ; за ред. В.В. Голіни. – Х.: Право, 2017. – 252 с.

References:

- Kolodiazhnyi, M.H. (2017). Suchasnyi zarubizhnyi dosvid hromadskoho vplyvu na zlochynnist: monohrafiia. *Pravo* (in Ukrainian)
- Ministerstvo vnutrishnikh sprav (2018). *Nakaz MVS Ukrainy vid 18.12.2018 # 1026 Pro zatverdzhennja Instrukciji iz zastosuvannja orghanamy ta pidrozdilamy policiji tekhnichnykh prykladiv i tekhnichnykh zasobiv, shho majutj funkciji foto- i kinozjomky, videozapysu, zasobiv foto- i kinozjomky, videozapysu*. [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 18.12.2018 № 1026 On approval of the Instruction on the use by police bodies and units of technical devices and technical means that have the functions of photography and filming, video recording, means of photography and filming, video recording]. Kyiv: Ministry of Internal Affairs. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-19#Text> (in Ukrainian).
- Minka, T.P. (2017). *Naukovo-praktychnyj komentar Zakonu Ukrainy «Pro Nacionaljnu policiju»* [Scientific and practical commentary on the Law of Ukraine “On the National Police”]. Dnipro: State University of Internal Affairs, pp. 200–201 (in Ukrainian).
- Oficijnyj visnyk Ukrainy (2015). *Zakon Ukrainy “Pro Nacionaljnu policiju”* [Law of Ukraine “On the National

- Police”]. Kyiv: Official Journal of Ukraine, p. 33 (in Ukrainian).
- Verkhovna Rada Ukrainy (1984). *Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennja* [Code of Ukraine on Administrative Offenses]. Kyiv: Verkhovna Rada of Ukraine, no 51, p. 1122 (in Ukrainian).
- Verkhovna Rada Ukrainy (1992). *Zakon Ukrainy pro informaciju* [Law of Ukraine on Information]. Kyiv: Verkhovna Rada of Ukraine, no 48, p. 650 (in Ukrainian).
- Verkhovna Rada Ukrainy (1994). *Zakon Ukrainy pro derzhavnyj zakhyst pracivnykiv sudu i pravookhoronnykh orghaniv* [Law of Ukraine on State Protection of Court Employees and Law Enforcement Bodies]. Kyiv: The Verkhovna Rada of Ukraine, no 11, p. 50 (in Ukrainian).
- Verkhovna Rada Ukrainy (1996). *Konstytucija Ukrainy* [Constitution of Ukraine] Kyiv: Verkhovna Rada of Ukraine, no 30, p. 141 (in Ukrainian).
- Vasylenko, S.O. (2020). Vstanovlennia osoby dlia prytiahnennia yii do administratyvnoi vidpovidalnosti yak preventyvnyi politseiskyi zakhid [Establishing a person to bring him to administrative responsibility as a preventive police measure]. *Legal scientific electronic journal. Zaporizhzhia*, 4(32), pp. 139–141. Retrieved from: http://lsej.org.ua/4_2020/34.pdf (in Ukrainian).